

Päätoiminen sihteeri

7.3.2023

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan (SVR) ohjesääntö vahvistettiin 16.5.1919. Sen kunniamerkkejä annetaan isänmaan palveluksessa ansioituneille kansalaisille. Asetuksella (747/1942) perustettiin Suomen Leijonan (SL) ritarikunta. Sen kunniamerkkejä annetaan tunnustukseksi huomattavista sekä siviili- että sotilaallisista ansioista. SVR:n ja SL:n kunniamerkkejä voidaan antaa myös ulkomaalaisille.

SVR:n ja SL:n ritarikuntien suurmestarina on Tasavallan Presidentti, jolla yksin on oikeus kunniamerkkien antamiseen. Näillä kahdella ritarikunnalla on yhteinen hallitus, johon suurmestarin lisäksi kuuluu kansleri, varakansleri ja vähintään neljä jäsentä. Suurmestarin nimittämiä toimihenkilöitä ovat rahastonhoitaja ja kaksi sihteeriä. Ritarikunnilla on oma kanslia, joka sijaitsee Säätytalolla. Kansliahenkilökuntaan kuuluu kaksi (2) kokoaikaista kanslistia sekä osa-aikaiset kanslisti ja sisällöntuottaja. Ritarikuntien päätoiminen sihteeri johtaa oman tehtävänsä ohella kansliatoimintoja.

Hallituksen kokoonpano vuoden 2022 lopussa oli seuraava: kansleri Jussi Nuorteva, varakansleri, vuorineuvos Kari Jordan, jäsenet (6): puolustusvoimain komentaja, kenraali Timo Kivinen, kontra-amiraali evp. Antero Karumaa, kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio, pääjohtaja Timo Laitinen, valtiosihteeri Jukka Salovaara ja toimitusjohtaja Gunvor Kronman. Suurmestarin nimittämiä toimihenkilöitä ovat rahastonhoitaja, budjettineuvos Jouko Narikka, päätoiminen sihteeri kenraalimajuri evp. Jari Kallio sekä 2. sihteeri everstiluutnantti Tino Savolainen. Ritarikuntien tilintarkastajana toimii Valtiontalouden tarkastusviraston johtava tilintarkastaja Riku Stengård, HT, JHT.

Ritarikuntien hallitus kokoontui neljä kertaa vuonna 2022.

Ritarikuntien päätoiminen sihteeri vaihtui 1.7.2022, jolloin Antero Karumaa luovutti tehtävät Jari Kalliolle.

Kunniamerkkien lunastusmaksuja koskeva asetusmuutos astui voimaan 1.1.2018. Suomen Leijonan ritarikunnan perustamisesta annetun asetuksen 14 §:ä muutettiin siten, että toimintavuoden 2018 alusta myös ansioristien saajien tulee suorittaa lunastusmaksu. Vuonna 2022 ei tehty muutoksia lunastusmaksuihin.

Ritarikuntien Talousohje uusittiin ja otettiin käyttöön 1.6.2022.

Kanslian henkilöstön palkkausta on tarkistettu 1.6.2022 valtion virkaehtosopimuksen sopimuskorotuksen (2,0 %) mukaisesti.

Vuosi 2022 on ollut toimintojen palauttamista normaalitasolle kahden koronaviruspandemian aiheuttamien muutosten jälkeen. Tasavallan Presidentti teki kaksi valtiovierailua, joihin liittyi kunniamerkkien vaihto. Itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto järjestettiin Presidentinlinnassa kahden väli vuoden jälkeen lähes perinteisin juhlamenoin.

Toimintavuoden aikana saatiin päätökseen myös vuonna 2018 alkanut työ sotien jälkeiseen merialueiden rai-vaukseen osallistuneiden miinanraivaajaveteraanien palkitsemiseksi. Toukokuussa 2022 suurmestari antoi kunniamerkin (SVR M I) yhteensä 97 henkilölle.

Juhlavuosia viettäviä organisaatioita palkittiin seuraavasti:

- Järvi-Suomen Osuuspankki 100 vuotta 13.5.2022, yksi palkittu,
- Ahvenanmaa 100 vuotta 9.6.2022, yhteensä 23 palkittua,

- Hyvinkään vapaapalokunta 100 vuotta 26.9.2022, yksi palkittu,
- Stockmann Oyj 160 vuotta, 26.9.2022, yhteensä seitsemän palkittua,
- Säkyliä-Köyliön Sähkö Oy 120 vuotta 26.9.2022, yhteensä kahdeksan palkittua,
- Lotta Svärd 100 vuotta (täydennys) 10.10.2022, yhteensä kuusi palkittua lottaa.

Pekingin talviolympialaisissa Suomi saavutti kaksi mestaruutta. Keväällä 2022 suurmestari antoi paralympia-voittaja Santeri Kiiverille SL R I sk. sekä jääkiekkokultaa voittaneen joukkueen 25:lle pelaajalle SL R sk. Tähän liittyen erikseen palkittiin myös päävalmentaja Jukka Jalonen (SVR K).

Ritarikuntien kunniamerkkimateriaalin toimittajana vuonna 2022 on jatkanut Kultakeskus Oy, Hämeenlinna. Kolmivuotinen sopimus Kultakeskus Oy:n kanssa tuli voimaan 1.1.2018 kattaen vuodet 2018-2020. Sopimusta oli jatkettu kahdella vuodella. Toimintavuoden kuluessa on voitu jatkaa kehittämistoimia tuotantoprosessissa. Samalla on hyödynnetty kotimaista jalometallialan erityisosaamista. Ritarikuntien hallituksen kokouksessa 14.9.2022 hallitus hyväksyi, että Kultakeskus Oy:n kanssa voidaan jatkaa nykyisellä sopimus pohjalla vielä vuosi 2023, jonka aikana selvitetään kunniamerkkimateriaalien toimitusten jatkamahdollisuudet hankintalain periaatteiden mukaisesti.

Kunniamerkkimateriaalin analysointi- ja laadunvalvontatyötä on jatkettu edelleen. Kunniamerkkeihin liittyviä reklamaatiota toimittajalle on tehty hyvin vähän. Kaikkiin reklamaatioihin toimittaja on reagoinut nopeasti ja toimittanut tarvittaessa uuden tuotteen tilalle.

Kunniakirjojen valmistamista ritarikuntakanslian omin toimin on jatkettu. Kanslian laitekanta perustuu leasing-sopimukseen. Tulostamalla kunniakirjat itse on saavutettu merkittävät kustannussäästöt verrattuna aikaisempaan ulkoistettuun malliin.

Sopimusjärjestelmässä ja palvelutoimittajissa ei ole tehty muutoksia vuoden 2022 aikana.

Verkkosivujen ylläpitoa ja kehittämistyötä on hoitanut vuoden 2018 syksyiltä alkaen AD Nikolai Ylirotu (Sarvikuono Design, Riihimäki). Vuonna 2022 parannettiin verkkosivustojen luettavuutta, käyttövarmuutta ja jatkettiin tietoturvan parantamista.

Toimintavuoden aikana verkkosivuilla julkaistiin kaksi uutta hakutietokantaa. Suomen Olympialaisen 1952 kunniamerkkien saajat (n 2 300 kpl) tietokanta julkaistiin toukokuussa. Joulukuussa julkaistiin tietokanta, joka sisältää kaikki suomalaiset, jotka ovat saaneet Suomen Valkoisen Ruusun tai Suomen Leijonan ritarikunnan kunniamerkin 1990–2021 välisenä aikana (yhteensä noin 198 000 henkilöä). Tietosuojasäädösten takia voidaan julkaista vain henkilön nimi, kotipaikka, annettu kunniamerkki ja antopäivä. Kaikki tiedot ovat kyseisen merkin myöntämisajalta.

Palkitsemisen erityisteemaan keskittyvien verkkosivujen päivitystyötä on jatkettu painottuen käytettävyyden ja asioiden helpomman löytämisen kehittämiseen.

Kunniamerkkioppaasta otettiin 10 000 kappaleen lisäpainos. Oppaaseen ei tehty vähäisiä kirjoitusvirheiden korjauksia lukuun ottamatta sisällöllisiä muutoksia. Oppaan painotyön toteutti Otavan kirjapaino ja painotalon kanssa on sovittu, että puolet kirjoista toimitettiin syksyllä 2022 ja loput syksyllä 2023. Painotyön hankinnan, johtamisen ja valvonnan toteutti Tmi Petteri Kivekäs.

Tmi Petteri Kivekäs vastasi myös kunniakirjakansien hankinnan valmistelusta ja valvonnasta. Kunniakirjakansien painotyön toteutti Keuruun Laatupaino Oy. Kansia hankittiin yhteensä 10 000 kappaletta. Yksikköhinta oli merkittävästi edullisempi kuin edelliseltä toimittajalta.

Ritarikuntien kanslian maksuliikennettä hoitaa edelleen OP-Pohjola -ryhmä. Pääosa maksuliikenteestä tapahtuu sähköisesti. Sähköinen allekirjoitus otettiin käyttöön vuonna 2021.

Ritarikuntien palkkahallinnosta ja muista henkilöstöhallinnon tehtävistä sekä tilinpäätösvalmisteluista vastaa Ab Accado Oy.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Terveystalo Oy.

Säätytalon peruskorjaus aloitetaan vuonna 2023. Loppuvuodesta aloitettiin yhdessä Valtioneuvoston kanslian kanssa valmistelut ritarikuntien kanslian toimintojen siirtämistä väistötiloihin Aleksanterinkatu 7:en. Muutto toteutettiin 4.-6.2.2023. VNK maksoi keskeisimmät muutosta aiheutuneet kustannukset.

Osana muuttoon liittyvään valmisteluun loppuvuodesta aloitettiin varastossa olleiden lähinnä ulkomailta palautuneiden kunniamerkkien lajittelu ja pitkäaikaisen säilytyksen valmistelu. Palautuneita kunniamerkkejä oli satoja. Niistä säilytykseen valittiin yleensä enintään kaksi eri aikakauden tai valmistajan tekemään versiota. Ylimääräiset luovutettiin Kultakeskus Oy:lle tuhottavaksi. Kultakeskus erottelee niistä jalometallit ja maksaa ritarikunnille jalometallien arvon. Poistettavan kunniamerkkimateriaalin lajittelussa ja arkistoinnissa asiantuntija-apuna toimi intendentti Tom C. Bergroth. Hänelle korvattiin työstä aiheutuneet matkakustannukset. Asiantuntijapalkkiota hän ei halunnut.

Suurmestari on vuonna 2022 antanut kunniamerkkejä seuraavasti:

Suomen kansalaisille:

SR ketj	0
SR	4
K I	12
K	81
R I	385
PF	11
R	866
Ar	1083
Mitalit *	2275

Yhteensä 4717

Ulkomaan kansalaisille:

SR ketj	1
SR	18
K I	22
K	27
R I	39
PF	0
R	15
Ar	13
Mitalit	37

Yhteensä 172

Kaikki yhteensä 4 889 kappaletta.

**) Vuonna 2022 ei valmisteltu sotiemme veteraaneille keskitettyä veteraanimerkkien jakamista (SVR M I); äitienpäivänä jaettiin 30 kpl mitaliteita (SVR M I kr) sekä miinanraivaajaveteraaneille edellä mainitut 97 kpl SVR M I; kyseiset jaot sisältyvät annettujen kunniamerkkien kokonaislukuun (4.889 kpl).*

Itsenäisyyspäivän 2021 palkitsemisessa annettiin lisäksi kiintiö covid-19-epidemian torjuntatyössä ansioituneille hallinnonaloille. Vuonna 2022 lisäksi kiintiöitä ei enää erikseen myönnetty, joskin monissa erityisesti sosiaali- ja terveysalan sekä opetusalan esityksissä yhä viitattiin koronatoimiin. Valtionvarainministeriölle annettiin heidän pyynnöstänsä lupa ylittää kiintiöt ritari- ja ansiomerkkien osalta enintään noin 10–20 %. Kunniamerkkien jakokiintiöistä on tehtävä kokonaisvaltainen tarkastelu ja päivitettävä kiintiöt vastaamaan nykyisiä tarpeita.